

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

N° 131.

ANULŪ XLVIII.

Joi, 13 (25) Iunie

SĚ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publica

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrămit.

1885.

BrașovŪ, 12 (24) Iunie 1885.

Amŭ vorbitŭ erŭ de ómenii de inimă și amŭ exprimatŭ dorința, ca între noi Români să se afle câți mai mulți de aceștia și să se grupeze cu toții împrejurul stégului egalei îndreptări naționale.

Ce înțelege Românulŭ, când ȃice omŭ de inima? Înțelege elŭ óre numai curagiulŭ séu sentimentulŭ individualŭ ori așteptă mai multŭ dela unŭ asemenea omŭ?

Unŭ omŭ de inimă, cum și-lŭ închipuesce Românulŭ, întrunesc în sine tóte calitățile unui cetățenŭ bunŭ, unui patriotŭ adevăratŭ. N'a-junge ca elŭ să aibă inimă pentru totŭ ce e justŭ, bunŭ și frumosŭ, ci mai trebuie afară de acesta să și fie cu inimă în tóte întreprinderile sale și'n tóte situațiunile vieții sale. Acesta presupune nu numai o judecată sănătoasă a minții, curagiulŭ și energia cuvenită, ci presupune totodată o pėtrundere mai adēnca a datorielorŭ sale patriotice, multă bună-voință și îngrijire în împlinirea lorŭ față cu conaționali și compatrioții séi.

Motorulŭ faptelorŭ unui omŭ de inimă trebuie să fiă prin urmare câtŭ mai multŭ desbrăcatŭ de caracterulŭ individualŭ și trebuie să pórte timbrulŭ neinteresatei și neobositei stăruințe pentru binele de aprópelui séu. Dela unŭ omŭ de inimă să mai cere așadēră ca să se scie abnegă, să fie capabilŭ de a se jertfi pentru alții. Ca să fie în stare a face acesta este de lipsă ca elŭ să aibă o țintă nobilă și mare, unŭ idealŭ, care să-lŭ însufleșcă și să-lŭ îmboldēscă la luptă cu elementele distrugătoare.

Cei ce nu sntŭ în stare de-a se însufleși pentr'unŭ astfelŭ de idealŭ, nu potŭ fi ómenii de inimă și — ȃis'amŭ — nouă Românilorŭ ne trebuescŭ ómenii de inimă.

Avemŭ trebuință de ómenii, cari să fiă îngrijați de sórtea pėpopului, să-lŭ sfătuiēscă și să-lŭ sprijinēscă în toți pașii séi cu iubire și cu bunăvoință și să fiă gata a aduce cele mai mari sacrificii pentru redobēndirea drepturilorŭ nóstre politice-naționale.

Nouă Românilorŭ desmoșteniți ne trebuescŭ ómenii cu mare inimă românească, cari să-și pună chiar și viața când vorŭ pretinde acesta interesele nóstre generale naționale.

C'unŭ cuvēntŭ să cere să fimŭ Români de inimă.

Români de inimă însē nu vorŭ cresce niciodată în atmosfera infectată a cultului pėrsónelorŭ. Numai sub cerulŭ seninŭ alŭ cultului principiilor vorŭ putē ei trăi, se vorŭ putē desvolta și înmulți.

Din nenorocire la noi Români a domnitŭ păn'acumŭ mai multŭ idolatria personală și acesta ne-a causatŭ mari stricăciuni și pierderi în viața politică, pentru că idolii noștri erau idoli muți și surzi. Ei, în cele mai multe casuri, n'au avutŭ curagiulŭ de a apėră drepturile Românilorŭ în fața adversarilorŭ și prin oportunismulŭ și șovăirea lorŭ au adusŭ mare confușiune în șirurile nóstre.

La o parte dēr cu cultulŭ pėrsónelorŭ)

Să nu ne mai preocupe întrebarea, că cine a întreprinsŭ ceea séu a lucratŭ ceea, ci numai a ce a întreprinsŭ, ce și cum a lucratŭ.

Pe câtŭ timpŭ nu vomŭ fi capabili de a judecă numai după fapte, nu putemŭ fi Români de inimă. Pentru că dela Români de inimă se cere ca ei să fie una și nedespărțiți în ideile și întreprinderile lorŭ, se cere să fie uniți în cugete și'n sēmțiri și acesta nu se póte sevėrși decâtŭ numai sub stégulŭ principiilorŭ naționale.

La o parte dēr cu idolatria personală sécă și enervătoare și să înălțămŭ stégulŭ principiilorŭ. Nu importă cine este celŭ ce Românŭ se numesce, ci să ne dovedēscă prin fapte decâtŭ merită să se fălēscă cu acestŭ nume.

Să ne întrunimŭ dēr sub stégulŭ principiilorŭ existenții nóstre naționale toți Români adevărați, cari luptă cu lealitate, cu conștientitate și cu abnegare pentru triumfulŭ cauzei drepte românești.

Acastă sântă cauză nu va putē triumfa până atunci, păuă când nu se va înrădăcina cultulŭ principiilorŭ între noi. Să lucrămŭ dēr cu toții ca să întroducēmŭ regimulŭ principiilorŭ în sînulŭ poporului nostru. Numai astfelŭ ne vomŭ putē curăți de rugina cea vechiă, pregătindu-ne pentru o viață nouă, mai liberă și mai fericită.

In cestiunea ajutorului de statŭ.

Bine amŭ ȃisŭ, când amŭ ȃisŭ, că Metropolitulŭ din Sibiu observândŭ o atitudine nepronunțată în afacerea ajutorului de statŭ și punându-se astfelŭ la mijlocŭ, va fi trasŭ de către unii în dreapta, de către alții în stânga.

Scimŭ că sinodulŭ extraordinarŭ a primitŭ suma de 4000 fl. pusă la dispozițiunea Archiepiscopului cu adausulŭ, ca se o redice și să-o împartă „conformŭ principiilorŭ cuprinse în preînalta rezoluțiune dela 29 Maiu 1861“. Aceste principii cerŭ, ca împărțirea să-o facă arhierulŭ în înțelegere cu consistoriulŭ.

Sențelege că toți câți respectēză constituțiunea bisericească pretindŭ, ca hotărērea sinodului să fie executată cu conștientitate și Archiepiscopulŭ primindŭ cele 4000 florinŭ, să satisfacă hotărērea sinodului.

Guvernulŭ ȃice: eu am pusŭ cele 4000 fl. numai la dispozițiunea Metropolitului și nu voiŭ ca consistoriulŭ să aibă nici unŭ amestecŭ la împărțirea lorŭ. Numai Metropolitulŭ să dea socotēlă și numai elŭ să fie responsabilŭ pentrŭ banii împărțiți.

În sensulŭ acesta ȃiarele maghiare se silescŭ a îmbărbătă pe Prea Sântia Sa de-a lucră de capulŭ lui și de a nu mai ține contŭ de sinodŭ. Foile guvernamentale au publicatŭ deja mai multe comunicate, cari au de scopŭ a desavuă restricțiunile ce le cuprinde votulŭ sinodului și a pregăti tērēmulŭ pentru escamotarea întregii sume de 24,000 florinŭ în mâna Metropolitului, cu menirea de a fi împărțită de Esc. Sa fără nici unŭ controlŭ din partea organelorŭ legale ale bisericeii.

Noi ȃicemŭ, că afacerea împărțirii ajutorului de statŭ este o afacere publică a bisericeii, ér șoviniști dela putere pretindŭ susŭ și tare, că ea este numai o afacere personală a Metropolitului și că nici nu se ține de competența sinodului.

Pe basa acesta capulŭ archidiecesei române gror. este îmbărbătatŭ din partea presei maghiare, ca să procedă de capulŭ séu, să nu lase a fi terorisatŭ de foile române și să facă cum îi dictează judecata și simțulŭ séu „patrioticŭ.“ Cu alte cuvinte să ia banii ce i s'au pusŭ și ce i se vorŭ mai pune

partă fără înțelegere prealabilă cu consistoriulŭ pentru susținerea „vėdei“ sale și lățirea „sentimentelorŭ patriotice.“

Avē-va Metropolitulŭ destulă tăriă de a rezistă cursei, ce i se pune din nou în detrimentulŭ bisericeii și a constituțiunei ei?

Dorimŭ să-o aibă și ne tememŭ multŭ ca nu cumva presiunea din partea guvernului, să-lŭ facă să se depărteze de pe cărarea singurŭ mântuitoare a adevăratului constituționalismŭ bisericescŭ.

Sinodulŭ, după noi, a comisŭ o mare eróre, că a contribuitŭ prin votulŭ séu în privința celorlŭ 4000 fl. la crearea acestei situațiuni primejdioase. Multŭ mai bine făcea, decât respingea și această sumă, căci atunci creă o situațiune clară și nu mai deschidea nici o porțiță slăbiciunilorŭ și intrigelorŭ.

Crisa ministerială englesă și Turcia

Scirea despre retragerea cabinetului Gladstone a produsŭ o mare bucuriă în Constantinopole. Opiniunea publică e favorabilă ministerului toristŭ, numai de nu s'ar schimba bucuria Turcilorŭ în întristare, căci după cele mai noue sciri din Londra, abia ajunsŭ Salisbury la putere și deja se și elatină.

Turcii speră, că cu noulŭ cabinetŭ se va schimba și politica Angliei în Egiptŭ în sensulŭ dorințelorŭ și vederilorŭ Porții. Părerea acesta este întemeiată pe declarațiunea lui Churchill, care dorește o cordială înțelegere cu Turcia și o rezolvare câtŭ mai grabnică a cestiunei egiptene. Chiar și Bismarck, ȃicŭ politicii turci, va contribui la acesta, fiindcă prin venirea conservatorilorŭ la putere se îmbunătățescŭ și relațiunile dintre Anglia și Germania, și apoi acesta e și bună amică a Turciei.

Fórte bine însē observă corespondentulŭ din Constantinopole alŭ fōiei „N. fr. Prese“, că Turcii își facŭ iluziuni cu noulŭ ministerŭ, care nu va lucra altfelŭ decât cabinetulŭ Gladstone; politica Angliei va rămânea aceeași, și afară de acesta nu trebuie să se ia verbalŭ totŭ ce se declară în discursurile ministrilorŭ englesi, cari se îndrēptă după situațiunea parlamentară. Antēiu să vedemŭ la lucru pe noulŭ cabinetŭ și apoi să ne exprimămŭ asupra politicii sale externe, ȃice corespondentulŭ; de aceea și Turcii să nu-și facă iluziuni.

MIȘCAREA BULGARILORŪ ÎN MACEDONIA.

Amŭ comunicatŭ deunăȃile cetitorilorŭ noștri, că o bandă de vr'ó 80 de Bulgari, cari trecuseră peste graniță în Macedonia cu scopŭ de a agita acolo în contra stăpânirii turcesce, a fostŭ bătută și împrăștiată de trupele turcesce. Conducătorulŭ ei, colonelulŭ rusŭ Kolmikov, a fostŭ omorîtŭ în luptă împreună cu 30 de Bulgari, ér alții împreună cu cavasulŭ consulatului rusŭ din Monastir au fostŭ prinși.

Acastă împrejurare a provocatŭ unŭ conflictŭ între autoritățile turcesce din Salonic și între consulatulŭ generalŭ rusescŭ de acolo. E vorba de o cercetare a poliției turcesce în magazinulŭ comerciantului bulgarŭ Michov, care e supusŭ turcescŭ. Hărțile ce i s'au confiscatŭ acestuia din incidentulŭ celorlŭ 80 de brigandŭ, parte omorîți parte prinși la granița Macedoniei, au datŭ pe față că numitulŭ comerciantŭ este agentulŭ financiarŭ alŭ comitetului revoluționarŭ din Filipopole.

În momentulŭ când era să începă vizitarea domiciliară, unulŭ din fii lui Michov se opuse, sub pretextŭ că elŭ însuși este unŭ asociatŭ alŭ casei și dragoman onorarŭ alŭ consulatului rusescŭ, de aceea magazinulŭ e inviolabilŭ și poliția turcescă nu póte pėtrunde în elŭ fără asistența unui delegatŭ alŭ consulatului rusescŭ. În urma acestora, guvernatorulŭ generalŭ Hakki pașa adresă imediatŭ o scrisóre consulatului rusescŭ, provocându-lŭ să trimetă unŭ delegatŭ. Într'aceea însē, alŭ doilea dragoman alŭ consulatului rusescŭ, însoțitŭ de doi cavasi

ul și a postat la intrare pe cei doi cavasi cu orulul d'a nu lăsa pe nimenea înăuntru. Michov în ipul acesta făcu să dispară hârțile căutate de poliția, consulul rusu scrisse guvernatorului generalu, că l'u face responsabilu de totu ce s'ar întâmpla în casu cându poia ar pëtunde în magazinul lui Michov. Hakki pașa feră asupra casului la Constantinople, unde acum se ateză acestă afacere între Pörtă și ambasada rusă.

Casul acesta ne dovedește în destul, ca și multe tele, că consulii ruși din Turcia sci de tôte mișcările ulgarilor, ba îi protejează chiar luându-i sub scutul brü. Nu trebuie să nițăm că șeful bandei a fostu unu colonel rusu și că pe când unulu din fii lui Michov s'a usū în acelu momentu sub protecțiunea consulatului rusu, pe celălaltu fiu nu l'a putut reclama autoritatea rusă, deși elu încă este compromis în afacerea banderilor bulgare, și că mulți alți Bulgari sunt căutați de poliția turcescă, cari s'au stabilit în Macedonia sub diferite pretexte spre a agita populațiunea de acolo. Se vede că consulatului rusesc îi era tēmă, că poliția turcescă putea pune mâna și pe alte hârții, care ar fi compromis forțe gravu pe consulii rusesci.

Din tôte părțile Macedoniei se semnalază despre învasiuni de bande bulgare. Într'unu punctu dela graniță acești presupuși brigandi au jăfuit unu depositu de arme și au dusu cu ei unu număr de puscă Martini și 10,000 de patrōne. Trupele turcesci cutureă neobositu locurile după aceste bande, dar pe când într'unu punctu le bată și le împrăștia, în alte deșe puncte érăși aparū. Astfelu situațiunea devine totu mai grea și inspiră mari îngrijiri guvernului turcescu. În momentulu de față — spune o corespondență din Constantinople către „N. fr. Presse“ — comitetele din Sofia și Filippole pregătescu împreună o mișcare revoluționară în vara acestă, și mijlocele nu le lipsesc ca s'o facă să isbucnescă.

SCRILE DILEI.

Ministrul instrucțiunei Tretort a dispus, ca cu începerea anului scolaru viitoru studenții facultăților de medicină să fie pregătiți și pentru serviciul de medic militar.

De câteva zile cade neinteruptu plōiă peste Brașov. Duminecă a fostu chiaru o ruptură de noru, așa că stradele erau o vale dela unu trotuaru până la celălaltu. Prin Brașovul vechiu au fostu ridicate de apă scândurile de peste canal.

Joi în 18 Iunie nou s'a descărcat peste valea Budacului, lângă Bistrița, o furtună violentă. O fată a fostu lovită de fulgeru, dar n'a murit. Totu în acea și a cățut peste comuna Teaca grindina în mare cantitate, nimicind tôte fructele.

Ni se scrie dela Reghinul săsesc, că de vr'o câteva zile plouă mereu p'acolo. Porumbul și peste totu holdele sunt frumōse, fēnă însă forțe puțin.

Grindina, care a cățut peste Clușiu la 18 Iunie în mărimea nucei, a spart vr'o 5—6000 ochiuri de ferestre. Multe paseri de curte au fostu omorate, altele greu rănite. Unu soldatu a fostu greu rănit la față.

Pe partea ostică a glaseului fortăreței din Alba-Iulia s'au desgrupat de pionieri petre, cărămiși și colōne romane.

Balū filatropicu se va da la 12 Iuliu st. n. 1885 prin curatorimea bisericească-scolară din Betlean. Venitul curat e destinat în favōrea biserice și școlii române gr. cat. de acolo lipsite de mijloce. Prețul intrării de persōnă 1 fl. v. a., de familiă 1 fl. 80 cr. Inceputul la 8 ore séra. Ofertele mărnimōse se voru cuită cu multămită pe calea țiaristică.

În Ciceu-Ciurgesci o femeie a născut trei băeți sânătoși ca tunul și bine desvoltați. Părinții, fiindu seraci și mai avēndu patru copii, sunt cam mărniți de acestă „imbelsugare“. Mama băeților, cari nu se pot deosebi, atât de multu sēmēnă unulu cu altulu, le-a pus semne ca să i distingă.

Diarele din Bucuresci spun, că ambasadorul austro-ungar din Bucuresci br. Mayr va fi înlocuit cu contele Teleki.

Din Viena se anunță, că d-nii Fichtner și fiul, fabricanți de produse chimice, au încetat plățile cu unu pasiv de 400,000 flor., din care 120,000 priveșce pe Banca priv. a țerilor austriace.

Citim în „Rēsboliu“, că la 5, 6 și 7 Iunie s'au

G. Stătescu din Buzău, C. D. Parascoveanu din Caracal, G. T. Filip din Teleorman și Nissim B. David din Alesandria.

„Telegrafulu“ scrie, că primejdia care amenința bucatele de est-timp ale Dobrogei este cu desēvēșire înlăturată. Lăcustele au fostu stărpite cu desēvēșire între Mahmudia și Dunăvēțu.

„Marșul lui Horia“ pentru piano, compus de Iacob Mureșianu, a apărut de sub tipar. Se găsesce de vēndare la librăria N. I. Ciurcu, Brașov, precum și la alte librării. Prețul uniu exemplar 45 cr. séu 1 leu n.

Alegere de deputat în Reghin.

De lângă Reghinul săsesc 20 Iunie 1885. Domnule Redactor! În 17 Iunie n., după cum v'am fostu comunicat în „Gazeta Transilvaniei“, în orașul Reghinul săsesc s'a făcut alegere de deputat dietal în locul br. Coloman Kemeny, care este numit comite suprem alu comit. Albei inferioare. Candidatul a fostu br. contele Teleky Domokos din Șarpotoc din partea guvernului, ér contra candidați „nimenea“, prin urmare susnumitul per „aclamation“ s'a și proclamat între „ejenuri“ ca deputat alesu la dieta din Peșta pentru cercul de alegere Reghinul săsesc. Indreptăți a alege deputat pentru cercul Reghinului săsescu preste totu sunt 901, dar dintre aceștia puțin au luat parte, și anumitu Sașii din Reghinul săsescu de locu n.u. Din Romānii de rēndu, opincarii, încă afară de juții comunali nu pre mulți am vēdutu; după cum am observat, sērmanii noștri opincarii au cam băgat de sēmă, că ce înseamnă în timpul de acuma — a alege deputat la dietă.

Mai tare trebuie să ne căim și să ne plāngem în contra dascalilor, preoților și a altor inteligenti de ai noștri „romāni“, pre cari vēdēndu omul că mergu în marșu a la „Rakotzi“, tīnēndu pași regulați doi cu doi cu steagurile tricolore maghiare, îi sângerăz inima; și aceștia au fostu la număr 21, pre cari și acuma nu-i numesc, ci îi trecu cu vederea și nu-i înregistrează în corespondența acestă, pentru ca dōră-dōră va veni vremea, încatu singuri odată își voru cunosce pēcatul.

După tôte apoi, alegătorilor de rēndu li s'a datu tocană, „szivarak“ și vinu în abundență, éră nădragarii romāni cu pērul peptenat în o parte au mncat la masă cu „domnii cei mari“ dintr'unu blid, — ba pre cățiva dintre ai noștri i-am vēdutu că, după ce s'au săturat și au bētu bine, trăgu la somn cu capul așezat pe masă, alții însă pocnind din degete strigau ca banda să le tragă „romānesce“.

Sērmane Romāne, multă mai ții tu la omeni! — Tu.

Monete antice.

„Romānulu“ a primit următoarele amērunte dela unulu din abonații sei despre diferite monete antice găsite în Moldova:

În urma celor scrise, în numărul „Romānulu“ din 25 Maiu, de dr. D. Schuchhard, ilustrul istoriografu din 25 Maiu, care într'adevēr aduc încă o lumină în isgermanu, care într'adevēr aduc încă o lumină în isgermania Romānă a secolului II-lea, credu de datoriată mea, în interesul acelora cari aru voi să facă cercetări la față în interesul științei istorice, a da informațiunile următoare, culese de mine personalu în timpul când locuiam pe valea Tutovei, unde este situat satul Avrānesc, despre care face mențiune scrisōrea eruditului germanu:

1. În satul Ițani, la o depărtare de 20 kilometri de satul Avrānesc, s'au găsit în anul 1852, o pāreche de pinten de argintu roman, și o brățară de bronz pentru partea superiōră a brațului.

2. În același satu s'a găsit, mai pe urmă, unu număr de peste 100 bucăți monede romane imperiale de argintu, conservate forțe bine într'o solă de pământu, se mai află acolo și o pavăță.

3. În satul Budesc lângă Ițani, în mai multe rēnduri s'au găsit ingropate monede romane din timpul imperiului și din timpul republicei.

4. În satul Jurcani, numit și Plopana, lipit de satele menționate, s'a găsit în diferite rēnduri unu mare număr (peste 800) monete de diferite epoce rep. și imp. dintre care forțe puține rare. Monetele din satul Jurcani s'au dat în mare parte museului din Iași, și altele museului din Bucuresci, prin mijlocirea mai multor persōne cunoscute, cari se ocupă de aceste lucruri.

Satul Jurcani formăz o infundatură numită fundul Tutovei. În acestu fundu pe cōsta numită Jurcani, se află într'o pădure, temelii de ruine antice acoperite cu pământ (tradițiunea țice că acolo a esistat unu

Nu depate de orașelul Propalna, la localitatea numită Cărciuma lui Daniță, unde s'a scāpat pentru a face unu rezervor de apă care alimenteză o mōră de aburi, s'a găsit la o adāncime de doi metri osēminte și diferite bucăți de bronzu oxidate de vechime, dintre cari și o pāreche de cercei finu lucrati. Acestu rezervor ar trebui bine exploatat.

De ce a cățut Gladstone?

În Anglia se dau diferite esplicări căderii guvernului liberalu. Astfelu țilele trecute se spunea, că deputații liberali au lipsit dela ședință, fiindcă convocarea ce li-se adresase era subliniată numai cu patru linii, în loc de cinci cum e regula în casuri grave. Acestă împrejurare, care se dă ca forțe exactă, pune de siguru într'o lumină ridiculă rutina disciplinei de partid.

Cea mai nostimă însă din tôte socotelele ce s'au făcutu, e fără îndoelă cea publicată de cunoscutul țiarist englesu Sims, în țiarul „Referae“ lat-o așa cum ni-o aduc țiarele germane:

„Lord Salisbury va fi primul ministru alu mării noastre țeri și va putea să realizeze vederile politice, fiindcă lord Lynton (deputat liberal) se afla în călătorie de nuntă; pentru că sir W. Lawson era reținut la Nizza d'o afurisită de tuse; fiindcă sir S. Waterlow scāpase trenulu; pentru că d. Brown fu pe neașteptate apucat de colică; pentru că d. Iones aștepta dintr'unu momentu în altulu, ca d-na Iones să-l fericescă cu unu micu Iones; pentru că d. Smith se scula cu durere de cap; pentru că d. Robinson trebuia să viziteze pe bo-gata sa mătușă, pe care vrea s'o moștenescă. Legea irgandeză, tacsă pe bere și rachiu: fleacuri. Adevērulu golu e că țori vinu la putere pe spinarea liberalilor absenți dela ședință. Gândiți-vē, omeni buni, că Anglia va fi aruncată într'unu rēsbou cu Rusia, pentru că sir Waterlow perdū trenulu, și că lord Churchill va putea să se jōce cu imperiulu Indianu pentru că lord Lemygton era departe de Londra... în luna de miere.“

Stațiunile balneare dela St.-Georgiu și Valea-vinului.

(Urmare și fine).

După aceste premise în scurtu, voiu trece a arăta în puține cuvinte morburile, cari formăz obiectulu de tratament alu acestor băi prețioase. După cum am țisut mai sus, scaldele dela Sān-Georgiu le clasificăm de băi alcalino-muriatice. Aceste băi au prerogativele că, prelungă accidulu carbonicu, conțin în mare parte și oxidulu de feru și mai cu sēmă isvorul Nr. 1. Mai multu feru aflăm în isvorul dela Valea-vinului. Astfelu luând în considerare și celelalte elemente, prea ușor se stabilesc indicațiunile pentru aceste băi. Dela întrebuințarea acestor isvōre în maladiile indicate putem aștepta cu tōtă siguritate rezultatele cele mai bune.

Aci imi permit a face indicațiunile după ordinea lor sistematică.

I. În primul locu putem stabili perturbațiunile în nutriția generală, așa d. e. anemia și clorosa. În aceste maladii isvorul dela Valea-vinului și isvorul din Sāngeorgiu Nr. 1 dau cele mai bune rezultate. Existând alterațiuni patologice în nutriția generală ca secundantă alu nodurilor emoroidale, atunci întrebuințarea isvorului Nr. 1 și apoi a isvorului din Valea-vinului, promite succes. Față cu acțiunea terapeutică a acestor băi asupra morbului lui Bassedow, lasă ca competentu experiențele domnilor colegi făcute la isvor.

II. În diversele forme de scrofulosă, atât în formele eretice, cât și torpide, obținem cele mai bune rezultate, compensând remediile ce lipsesc în aceste isvōre prin administrarea lor farmaceutică.

III. Scim că diminuarea ricambului materialu în organismulu uman favorizează diversele forme de artrită, astfel că în urma oxidațiunei imperfecte devine acidulu uricu abundant în diversele articulațiuni ale extremităților inferioare séu superioare. Cunoșcem marea putere a litiōnului în disolvarea acidului uricu. Astfelu apele litiōnizate amestecate cu ape alcalice au mare efectu vindecătoru asupra artritei. Prin urmare isvōrele din cestiune au putere vindecătoare asupra artritei. La casuri mai ușore e a se întrebuința isvorul Nr. 3.

IV. Mutatis mutandis e a se țice și despre maladiile rachitice.

V. Există unele forme de diabet — urinaru zchârōsă — cari resistă ori și cărui tratamentu medicalu și astfelu și balneo-terapie. Întrebuințarea apelor dela Valea-vinului și schimbarea dietei conformu prescrierilor lui Cantani întorce acestă bolă grea înspre bine. Asemenea efectu are usagiulu sistematic alu apei din Valea-vinului și asupra ingrășării.

VI. Formele tardive de sifilis, așa diversele forme de sifilis secundar și terciar se tratēz cu bunu succes prin apele din Valea-vinului etc. etc.

VII. Discrasiele în urma intoxicațiunii cronice cu Mercuriu și plumbu, precum se observă ele la industriașii ce au a face cu astfelu de metale d. e. pălării, z-

grani etc., își află locul adăvărat de cură în băile din Sângeorgiu și Valea-vinului, întrebându-se și zărul etc.

VIII. Cel mai mare efect îl arată aceste isvóre minerale în morburile organelor digestive și respirătoare. O parte din acțiunea asupra acestor maladii e a se curăța și în aerul curat, ce caracterizează aceste regiuni pitorești. Apele alcalice au mare putere în afecțiunile organelor respirătoare. Astfel la întrebuirea buvătoare și în forma de băi extreme a acestor ape la diverse forme de catare faringiale, laringeale, inflamațiuni cronice și exudațiuni în cavitatea pleurală, la astma esențială, etc. etc., apoi la infiltrațiuni pulmonare, tuberculoză etc. putem asera, că aceea ce Gleichenberg e pentru Stiria, aceea e Sângeorgiul pentru Transilvania.

De asemenea rezultate remarcabile suntem siguri în afecțiunile tubului alimentar. Aci dăm locul de înălțare isvorului din Valea-vinului împreună cu isvorul Nr. 1 din Sângeorgiu. Aci putem înregistra sațiuțea, dispepsia, catarul cronic de stomac, gastralgia, gastrodinia, venositatea augmentată, emoroide, ațiuțea de ficat, pr. iperemia, cirosa, gălbinarea, formarea de concremente biliare, etc. etc., apoi obstipațiuni obișnuite etc. etc.

Maladiile, pr. diverse forme de inflamațiuni cronice în rinichi, morbul lui Bright, gravela, apoi catarul cronic de viscă urinară, inflamațiunea prostatică, formațiunea de concremente șeu așa numita peatră de vesică etc. etc. cu un cuvânt toate morburile organelor urinare se pot vindeca cu siguranță prin întrebuirea surselor de ape alcalice; acesta cu atât mai mult cu cât în isvorul Nr. 1 observăm cantități respectabile de liton.

IX. Maladiile cardiace, apoi diversele morburile vaselor sanguine, pr. palpațiuni cardiace nervoase, eritemul cardiac, etc. etc., se trată cu succes în băile din Sângeorgiu și Valea-vinului folosindu-se și tratamentul hidroterapeutic.

X. Apele din Sângeorgiu și Valea-vinului au mare eficacitate în tratamentul morburilor organelor sexuale și consecențelor acestor morburile, așa d. e. catar cronic de uretră, afecțiuni cronice de prostata, inflamațiuni în bășică testiculară, impotență; apoi leucorea (pola albă), peri și parametrită, ooforita, anomalia în menstruațiune, așa d. e. menoragia, amenoreea, dismenoreea, endometrita și metrita cronică. Aci indigețu la respectivele isvóre din Sângeorgiu, dar mai cu seamă la Valea-vinului, și ca tratamentul ulterior e a se întrebuița scaldă »Anonia« în vecinătatea imediată și proprietatea comunei Rodna.

Toate aceste băi și-au arătat puternica lor acțiune fiziologică și vindecătoare și la diverse afecțiuni a sistemului nervos, apoi în morburile de piele și în afecțiunile sensitive. În contra tuturor acestor maladii se întrebuițu apele de mai sus la clinica de medicină internă a d-lui prof. Dr. de Bamberger în Viena cu cel mai bun succes.

După ce am arătat în general multe morburile ce se vindecă cu succes la aceste stațiuni balneare, rămâne ca fiecare morbos să se consulte medicul în parte.

Afel aci avem a face cu un tezaur al naturii; vedem, că aceste isvóre pot concura cu orî și cu stabilimente balneare europene alcaline. Durere numai că până acum puțin s'au interesat de aceste surse rămânându pre necunoscute. Să salutăm cu bucurie minor. societate »Hebe«, sub a cărei conducere dela anul 1879 încoci se află aceste băi. Din toate întreprinderile de până acum se vede cum on. comitetul al societății »Hebe« prin bărbăți devotați causei, nu pregetă nici un sacrificiu pentru a ridică băile din Sângeorgiu și împrejur și ale adjuța cu tot confortul necesar, și astfel ele se pot concura cu celelalte scalde surori europene, și acestea cu atât mai mult, cu cât din partea naturii nu rămâne nimic de dorit. Favorurile ce ni le oferă Boemia cu scaldele ei renumite, le avem în regiunile romantice dela Sângeorgiu, Arieșu, Rodna, Valea-vinului.

N'am intenționat nicicum a descrie stațiunile balneare de mai sus din toate punctele de vedere, deoarece o astfel de lucrare cere o lucrare cu totul specială. M'am decis din mai multe puncte de vedere decumdată până la o nouă ocaziune, să fac această prevențivă, care trată în general despre aceste băi. Scopul mi-a fost numai comunicarea analizelor nouă din anul curent, și arătarea morburilor cari se trată cu succes la aceste isvóre.

Viena, în 30 Maiu 1885.

Dr. I. F. Popă.

medicul intern al spitalului central,
k. k. allg.-Krankenhaus.

ULTIME SCIRI.

În sala comitatului din Târgul Mureșului s'a început alaltăieri procesul în contra falsificatorilor de bancnote, asistându multu publicu. Acusatul principalu Barta și-a retrasu mărturisirea, ce a făcut-o înainte a judelei instructoror.

Mare senzațiune a produsu în sînul poporațiunii din Brünn (Moravia) scirea, că direcțiunea poliției a oprit d'a se face conductul festiv și primirea corporativă a oșpeților cu ocaziunea aniversării de 25 de ani a reuniunii de cântări germane. (Männer-gesang-verein.)

Mișcarea lucrătorilor în Berlinu crește pe di ce merge; afară de zidari și de lemnari, mai ceru acum și lăcătușii o sporire a plății. Poliția din Berlinu amenință cu riguroasă aplicare a legii socialiștilor.

Foile italiene anunță, că Depretis va fi însărcinat cu formarea cabinetului.

În ședința dela 22 I. c. Baccarini a distu, că nu este constituțional de a votă bugetul veniturilor pe timpul unei crize ministeriale. Crispi asemenea a declarat că nu se poate votă întregu bugetul dacă nu există un guvern responsabilu. Ministrul președinte Depretis s'a rugat de cameră să voteze întregu bugetul. După aceea majoritatea a decis a discuta bugetul veniturilor pe 1885 și 1886. În cursul votărei mai mulți deputați au părăsit sala. (A se vedé telegrama de mai josu dela Roma.)

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu »Gaz. Trans.«)

Roma, 24 Iunio. — Camera a procesu la votarea secretă asupra bugetului veniturilor. Stanga întregă, nevoindu a votă, a absentat, și prin urmare lipsindu numărul regulemențar pentru luarea deciziunilor, votarea s'a declarat nevalabilă.

Hamburg, 24 Iunio. — La Banca imperială s'a descoperit, că au perit 200,000 mărci. Sunt bănuți doi streini.

Londra, 24 Iunio. — În camera lorilor și în camera comunelor au anunțat Granville și Gladstone, că Salisbury a primitu oficiul. Eri s'a dusu la Regina în Vindsor. Camera comunelor s'a amănat pentru a procede la nouă alegeri pentru noui ministri.

Pesta, 24 Iunio. — Scirea despre abdicarea fișpanului comitatului Huniădora, Pogany, nu e adevărată.

Londra, 24 Iunio. — Camera lorilor a primitu bilul privitoru la cercurile electorale; după acesta s'a amănat până Joi.

DIVERSE.

Plăia torențială. — Plăia dela 10 Iunio ce s'a descărcat peste Bucuresci a făcutu mari stricăciuni: în strada Bașca pivnița cărciumarului Cănuță Constantinescu și aceea a lui Ștefănescu s'au inundat cu apă; consumatorii stabilimentului Cănuță protesteză, declarându că și fără de plăia puțile cărciumarului au fost pline cu apă. Magasiile precupeților din hala Ghica asemenea au fost inundate; apa a deteriorat rău marfa depusă în aceste magazii; la barierea Moșilor, gurile și canalul astupându-se, apa a inundat toate pivnițele caselor; în strada Dionisie asemenea din causă că canalul s'a astupat, s'au inundat mai multe case și s'au atinsu chiaru zidurile școlii comunale; în strada Șerbanu Vodă, casele dlui Ivanovic asemenea au suferit.

Foc în Vaslui. — Din Vaslui în Moldova se comunică, că Vineri 7 ale curente, la orele 3 dimineața, a izbucnit un foc teribil, care a distrus mai multe clădiri dintre cele mai mari și mai frumoase din centrul orașului. Pentru a localisa focul s'au mai dărămat alte câteva case. Nu se scie cauza din care a luat naștere acest incendiu. Lucru curios: casele cele mari nu erau de locu asigurate, pe când sărăcimea a fost mai prevădătoare.

Un evreu bigam. — O bătaie gravă s'a întâmplat Joi în strada Moțoc din Iași, între un evreu, Șloim Birjarul și cu două . . . neveste ale lui. (Una extralegală). Resultatul a fost sdrobirea făcilor ne-

vestei legale, și o maltratare crudă a unui copil al nevestei extralegale.

Datoria publică a Austriei. — După datele oficiale, totalul datoriei publice austro-ungare era la 31 Decemvre 1884 de 3.782.000.000 florini. Renta hârtie e coprinsă în această sumă cu 1.387 milioane; renta argintu cu 998 milioane; renta aur cu 340 milioane și 5% în hârtia cu 154 milioane.

Medicul Sultanului în pericolu de morțe. — Se scrie din Constantinopolu: Mavrogheeni-pașa, senatoru și medicu al Sultanului, plecase în trăsura să viziteze pe primu-ministrul Aarifi-pașa la Bebek. Pe drum, se duce pe malul mării, caii se sperie și apucă câmpii; visitiul cade de pe capră; caii fugu totu mai tare și în totu momentul trăsura putea să se ducă în mare. Camerierul medicului e aruncat deja în apă; Mavrogheeni, care nu și perde cumpetulu, vede că nu e altă scăpare decât să sară însuși în mare. Așa și face. Dimpună cu servitorul șeu eși la mal inotându, apoi se duce pe jos la palatul ministrului, unde mai înainte își schimbă hainele, apoi cu liniște deplină poveste cele pățite.

O comoră. — D. Maspero raporteză în »Journal des Débats« istoria destul de curiosă a unei recente descoperiri archeologice: »Algerienii și Tunisienii au, în Egiptu, o reputațiune de vrăjitori bine stabilită. Unul din acești Moghebinii convinse pe doi Greci, că o comoră antică este ascunsă în cimitirul din Drongah, la sudu de Siout; ei cerură autorizațiunea de a o căuta sub supravegherea unui funcționar al Muzeului. După câte-va conjurațiuni preliminare, magicul indică locul precisu; la 6 metri dela suprafață, se atinse stâncă; la 8 metri mai josu, un bloc cedă sub loviturile tirnăcopului, și lucrătorii cădură unu peste altu într-o cameră rău tencuită, a cărei intrare primitivă era astupată prin o surpare a bolței. Unu cuptor de cărămidă, avendu încă ușa sa de metalu, mai multu de 200 vase de piatră și de bronzu de diferite forme, câte-va foi de aur învârtite, groșe de unu sfertu de milimetru și, într'un colț, o grămadă de pământ negru, strălucitor, unșuros la pipăitu; tavanul și pereții, totu erau acoperit de un strat de funingine. Lucrările atrăseseră deja mulțimea. Însă lucrurile se schimbă, când circula șgomotulu că s'a găsit o comoră: Locuitorii din Drongah, care sunt Copti, alergară în grămadă cu ciomege și voiră să se scobore în gaură ca să jefuiască totulu. Mai înainte se încercă ca să parlamenteze cu ei. Comora aparține administrațiunei, care singură avea dreptulu să dispun de dânsa; dar ei nu voiră să aude nimic. »Care e administrațiunea voastră? Noi nu o cunostem, nu suntem servitorii ei. Acestu aur a fost pus aici de părinții noștri, este alu nostru; dacă ve veți atinge de elu, ve vom bate și sângele vostru va cădea asupra voastră, pentru că sunteți hoți și streini.« În timpul desbaterei, locuitorii unui sat musulmanu veniră și ei, cerendu dreptulu lor; dar la primele vorbe omeni din Drongah se aruncară asupra lor. »Acestu aur s'a găsit în pământu Coptu și noi suntem Copti. Voi, din contră, sunteți musulmani și mormintele părinților voștri sunt în Arabia; duceți-ve și căutați acolo aurulu pe care l'au ascunsu ei și lăsați-ne nouă pe acela pe care părinții noștri l'au ascunsu pentru noi în țera noastră.« Era o mică certă religioasă care se adăogase la răscolă; și pe când era în furia ei, o companie de soldați, chemată repede dela Siout, venea cu baioneta la pușcă. Era și timpul, căci musulmanii și creștinii se împăcaseră și se pregăteu să pue mâna pe comoră, fără îndoială ca să reincăpă discuția când vor veni la împărțelă. Aurulu era d o calitate proastă și forte puțin; valorea lui s'a prețuit 1800 franci, într'unu bazaru din Cair. Dar la Siout imaginațiunea poporului se aprinde lesne: chiar în acea di se socotea comora cu kilogramulu, a doua di cu banița, și peste o lună se vorbea prin țera de 16 ardebi, apröpe 3,158 de litri descoperit la Siout de cătră administrațiunea săpăturilor.«

Dela înmormântarea lui Victor Hugo. — Din Parisu se scrie: Raportulu poliției asupra accidentelor întemplate la înmormântarea lui Victor Hugo spune între altele, că în acea di câțiva industriali și reți au pusu scări la arbori invitându pe publicu, ca pentru mica sumă de țece bani să se servescă de scări spre a se urca în copaci și a privi mai bine. Mulți au urmatu invitații și s'au așezat pe crăcile copacilor. Când însă erau să se dea josu, scările trebuiră plătite de astădată cu doi franci de persónă. Atreprenorii incasau banii, apoi puneau scara. Mulți s'au dat jos și fără scară, dar mulți au plătit, de frică să nu cadă șeu și rupă ceva.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena

din 23 Iunie st. n. 1885.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Rentă de aur, Bonuri croato-slavone) and Price/Value.

Bursa de București.

Cota oficială dela 10 Iunie st. v. 1885.

Table with 4 columns: Item description, Cump. (Buy), vënd. (Sell), and Price/Value.

Cursulu pieței Brașov

din 24 Iunie st. v. 1885.

Table with 4 columns: Item description, Cump., vënd., and Price/Value.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tuturia lui I. Gross.

Anunțăm acelor onorați cetitori, cari vor binevoi a se abona la foia noastră de aici încolo, că avem încă în rezervă numerii dela începutul anului 1885 prin urmare pot să aibă colecțiunea completă...

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Beiu, Vodă, Domnă ROMANŪ ISTORICŪ de Theochar Alexi.

Apare în broșuri à 20 crucerî, 50 bani una cu ilustrațiunî originale. Romanul va fi complet cu 34 broșuri. Ori ce libraru, colportoru, legatoru de cărți etc. este gata a procura aceste broșuri franco, duse la casele onor. cetitoru.

ni se excită pentru faptele istorice, preface lectura acestui roman în o adevărată plăcere, în unu bogatu isvoru nu numai de distracțiune ci și de instrucțiune. Textulu romanului este însoțitu de ilustrațiunî, care și aceste sunt originale, compuse de unu artistu anume pentru acestă scriere.

morte. Pentru a scăpa de pedepșa legii, o ține în grădină, unde îi taie capulu, îngropându-lu, pentru a face să credă lumea, că cadavru fără capu, este alu altei persoane. Cu toate acestea se vede silitu a mărturisi faptul și este condamnatu la muncă silnică.

Tipografia Alexi, BRAȘOVŪ.

Tote administrațiunile țiareloru romănesci sunt rugate a ne face ofertă pentru publicarea acestui anu.

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with 4 main columns: Predeal-Budapesta, Budapesta-Predeal, Teiuș-Arad-Budapesta, and Budapesta-Arad-Teiuș. Each column contains train schedules with times and station names.

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grōse.